

prima instanță: Judecătoria Anenii Noi, sediul Central (jud: A. Moraru)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: L. Bulgac, G. Dașchevici, E. Călin)

ÎNCHEIERE

09 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Galina Răbdeu,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Galina Răbdeu
împotriva Elenei Curbet, intervenient accesoriu Cooperativa Agricolă de Producție
„Basarabia” cu privire la constatarea nulității contractelor de vânzare-cumpărare a
cotelor valorice,

împotriva deciziei din 21 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 09 iulie 2014, Galina Răbdeu a depus cerere de chemare judecată
împotriva Elenei Curbet, intervenient accesoriu CAP „Basarabia” cu privire la
constatarea nulității contractelor de vânzare-cumpărare a cotelor valorice.

În motivarea acțiunii a indicat că la 16 mai 2003 și 19 august 2003 a încheiat
cu pârâta contracte de vânzare-cumpărare a cotelor-valorice, prin care reclamanta a
vândut pârâtei 2 cote-valorice, la prețul de 48 748 de lei și respectiv la prețul de 30
746,70 de lei. Însă, în realitate reclamanta nu a primit nici un ban pentru vinderea
cotelor-valorice, fapt confirmat și prin explicațiile pârâtei, pe care le-a depus la
Centru Național Anticorupție în data de 16 septembrie 2010, unde a menționat că a
primit în contabilitatea CAP „Basarabia” suma de 4 500 de lei, conform dispoziției
de plată nr. 323 din 21 mai 2003 și suma de 4 000 de lei, conform dispoziției de
plată nr. 563 din 20 august 2003 pentru vinderea cotei-valorice și a cotei de teren.

Reclamanta a specificat că în dispozițiile de plată menționată supra a fost
indicat că reclamanta a primit sumele 4 500 de lei și de 4 000 de lei pentru
vinderea cotelor de teren, cât și pentru cota-valorică, însă ulterior, prin hotărârea
din 20 iunie 2007 a Judecătoriei Anenii Noi, la cererea de chemare în judecată a
CAP „Basarabia” s-a dispus încasarea din contul reclamantei Galina Răbdeu în
beneficiul CAP „Basarabia” a sumei de 8 770 de lei, ce constituie suma de 8 500
de lei achitată pentru contractele neexecutate de vânzare-cumpărare a terenului
agricol și a contractelor de vânzare-cumpărare a cotei-părți valorice. Conform

hotărârii respective, reclamanta a fost nevoită să restituie CAP „Basarabia” banii pentru terenul agricol și pentru cotele-valorice.

A menționat că terenurile agricole au rămas în proprietatea reclamantei, dar cotele-valorice nu i-au fost restituite până în prezent.

Reclamanta a considerat că contractul de vânzare-cumpărare a cotei-valorice, încheiat între aceasta și Elena Curbet contravine prevederilor art. 753 Cod civil, care stabilește că prin contractul de vânzare-cumpărare o parte (vânzătorul) se obligă să predea în proprietate celeilalte părți (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul și să plătească prețul convenit. Or, reclamanta a predat pârâtei cota-valorică, ultima a preluat-o, dar nu i-a achitat prețul convenit. Din considerentele respective, contractele încheiate sunt absolut nule.

Galina Răbdeu a afirmat că toate tentativele de a afla ce s-a întâmplat cu cota-valorică ce îi aparținea, au eșuat, deoarece administrația CAP „Basarabia” și Elena Curbet au evitat să rezolve litigiul pe cale amiabilă.

A solicitat declararea nulității absolute a contractului nr. 2323 din 16 mai 2003 și a contractului nr. 4579 din 19 mai 2003 de vânzare-cumpărare a cotelor valorice, încheiate între Galina Răbdeu și Elena Curbet cu obligarea ultimei de a restitui către reclamantă cotele-valorice în natură sau contravaloarea lor în bani.

Prin hotărârea din 08 februarie 2016 a Judecătoriei Anenii Noi a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Galina Răbdeu; a fost dispusă rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare a cotelor-valorice cu nr. de înregistrare nr. 2323 din 17 mai 2003 și cu nr. 4579 din 19 august 2003, încheiate între Galina Răbdeu și Elena Curbet; a fost obligată Elena Curbet să restituie Galinei Răbdeu cotele-valorice primite în baza contractelor de vânzare-cumpărare nr. 2323 din 17 mai 2003 și nr. 4579 din 19 august 2003; a fost dispusă încasarea de la Elena Curbet în beneficiul Galinei Răbdeu cheltuielile de judecată în sumă de 500 de lei pentru asistența juridică și în sumă de 75 de lei cu titlu de taxă de stat. În rest, cerințele acțiunii au fost respinse.

La 19 mai 2017, Spiridon Curbet a depus o cerere de revizuire împotriva hotărârii din 08 februarie 2016 a Judecătoriei Anenii Noi, prin care a solicitat anularea acesteia cu rejudecarea cauzei în fond și atragerea în proces a coproprietarului Spiridon Curbet, de partea pârâtei Elena Curbet.

Prin încheierea din 18 octombrie 2017 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central cererea de revizuire depusă de Spiridon Curbet a fost respinsă ca inadmisibilă.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 02 noiembrie 2017, Spiridon Curbet a contestat-o cu recurs și prin decizia din 25 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost admis recursul declarat de Spiridon Curbet, a fost casată încheierea din 18 octombrie 2017 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central cu restituirea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 26 martie 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central a fost admisă cererea de revizuire depusă de Spiridon Curbet și a fost casată hotărârea din 08 februarie 2016 a Judecătoriei Anenii Noi.

Prin încheierea din 30 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Spiridon Curbet.

La 02 mai 2018, Galina Răbdeu a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 25 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea

acesteia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea încheierii din 18 octombrie 2017 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central.

Prin încheierea din 12 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Galina Răbdeu.

Nefiind de acord cu soluția emisă, la 27 iulie 2018, Galina Răbdeu a contestat încheierea din 12 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău cu recurs.

Prin decizia din 22 august 2018 a Curții Supreme de Justiție a fost respins recursul declarat de Galina Răbdeu și a fost menținută încheierea din 12 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Prin hotărârea din 21 decembrie 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Galina Răbdeu.

Invocând ilegalitatea hotărârii primei instanțe, la 16 ianuarie 2019, Galina Răbdeu a declarat apel și a solicitat casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii în sensul invocat.

Prin decizia din 21 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Galina Răbdeu și a fost menținută hotărârea din 21 decembrie 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că contractele a căror nulitate s-a invocat au fost încheiate până la punerea în aplicare a Codului civil în redacția Legii nr. 1107 din 06 iunie 2002 (în vigoare din 12 iunie 2003), respectiv nulitate acestor acte juridice urmează a fi verificată și prin prisma normelor legale în vigoare la momentul încheierii contractelor menționate, adică prin prisma art. 50 din Codul civil al RM în redacția anului 1964, care prevedea că este nulă convenția care nu corespunde prevederilor legii, inclusiv convenția care lezează drepturile personale sau patrimoniale ale minorilor, norme legale care urmează a fi aplicate în coroborare prin prisma art. 6 Cod civil în redacția Legii nr. 1107 din 06 iunie 2002.

Totodată, Colegiul a considerat că prima instanță corect a reținut că la caz nu s-a stabilit nici unul din temeiurile expres prevăzute de lege (atât din Codul civil în redacția anului 1964, cât și din Codul civil în redacția Legii nr. 1107 din 06 iunie 2002), în baza cărora actele constatate ar putea fi declarate nule. Or, situația în care în contractul autentificat notarial a fost prevăzut expres că valoarea bunului care face obiectul înstrăinării a fost achitată integral până la semnarea contractului, exclude posibilitatea invocării ulterioare a neexecutării de către cumpărător a obligației de plată rezultată din contract. Toate probele, inclusiv și proba cu martori, la care face referire reclamanta-apelanta întru demonstrarea temeiniciei pretențiilor înaintate, nu au nici o putere probantă în raport cu faptele care se desprind din conținutul contractului.

Mai mult ca atât, instanța de apel a specificat că chiar dacă, ipotetic, s-ar stabili că cumpărătorul nu a achitat integral suma asupra căreia au convenit părțile, acest fapt nu poate servi temei de declarare a nulității contractului, ci ar oferi dreptul vânzătorului de a pretinde la încasarea forțată a datoriei rezultate din contract.

Din considerentele menționate, Colegiul a considerat legală și întemeiată hotărârea primei instanțe și nu a găsit temeiuri de a o anula.

La 10 iunie 2019, Galina Răbdeu a declarat recurs și a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii în sensul declarat.

În motivarea recursului a invocat că instanțele de judecată au aplicat eronat și încălcat normele de drept material și procedural ce au dus la soluționarea greșită a cauzei, au fost apreciate arbitrar probele, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Totodată, recurenta a invocat în susținerea cererii de recurs argumente de fapt și de drept similare celor expuse pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare.

În contextul prevederilor art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 21 martie 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei motivate prin scrisoarea de însoțire din 10 aprilie 2019 (f.d. 32, Vol. II), dar la materialele cauzei lipsește dovada recepționării acesteia de către recurentă.

Astfel, recursul declarat la 10 iunie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Galina Răbdeu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Galina Răbdeu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are

caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Galina Răbdeu, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Galina Răbdeu, împotriva deciziei din 21 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat